

23 mei 2024

Oorspronkelijke taal: Nederlands

COI FOCUS

ETHIOPIE

Seksuele en genderminderheden

Disclaimer:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen.

De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

**Medegefinancierd door
de Europese Unie**

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding	4
1. Sociaal-politieke context.....	6
1.1. Algemene situatie van het land	6
1.2. Standpunt van de politieke actoren.....	7
1.3. Standpunt van de religieuze actoren	8
2. Juridisch en institutioneel kader	9
2.1. Wetgeving	9
2.1.1. Wetten die seksuele minderheden veroordelen	9
2.1.2. Wetten die rechten aan seksuele minderheden toekennen	9
2.2. Gerechtelijke acties	10
2.2.1. Tegen seksuele minderheden.....	10
2.2.2. Tegen daders van geweld tegen seksuele minderheden.....	11
2.3. Houding van de ordetroepen.....	12
3. Sociaal klimaat.....	12
3.1. Maatschappelijke houding.....	12
3.1.1. Sociale voorstellingen van seksuele minderheden.....	12
3.1.2. Standpunt en rol van de media	13
3.1.3. Geweld tegen seksuele minderheden	15
3.1.4. Mensenrechtenschendingen	17
3.2. Zichtbaarheid.....	18
3.2.1. Vrije meningsuiting	18
3.2.2. Verenigingsleven.....	18
Samenvatting.....	21
Bibliografie	23

Lijst van afkortingen

AMIF	European Asylum, Migration and Integration Fund
COI	<i>country of origin information</i>
EMA	Ethiopia Media Authority
EU	Europese Unie
ICASA	International Conference on AIDS and Sexually Transmitted Infections in Africa
ICHREE	International Commission of Human Rights Experts on Ethiopia
ILGA	International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association
LGBT	Lesbian, Gay, Bisexual and Transsexual
LGBTQI	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer, Intersex
LGBTQIA+	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer, Intersex, Asexual, +
LHBTI	Lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse
NGLHRC	National Gay and Lesbian Human Rights Commission – Kenia
ngo	niet-gouvernementele organisatie
OACPS	Organisation of African, Caribbean and Pacific States
SEARCH	Southern and East African Research Collective on Health
UNHCR	United Nations Office of the High Commissioner for Refugees
UNHRC	United Nations Human Rights Council
UPR	Universal Periodic Review
USDoS	United States Department of State

Inleiding

Dit onderzoek verzamelt informatie over de situatie van seksuele minderheden in Ethiopië, in het bijzonder de situatie van homoseksuelen en lesbiennes. De verslagperiode overspant vijf jaar, van 1 januari 2019 tot 1 januari 2024. Cedoca heeft het onderzoek afgesloten op 1 mei 2024.

“Seksuele geaardheid en genderidentiteit zijn brede begrippen die ruimte bieden voor zelfidentificatie”, aldus de Vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (United Nations Office of the High Commissioner for Refugees, UNHCR). De seksuele geaardheid is “het vermogen van eenieder om zich emotioneel, affectief en seksueel sterk aangetrokken te voelen tot mensen van hetzelfde of het andere gender, of van meer dan één gender, en met hen intieme en seksuele relaties aan te gaan. [...] seksuele geaardheid kan variëren langs een glijdende schaal van uitsluitende en niet-uitsluitende aantrekking tot hetzelfde of het andere geslacht”. Genderidentiteit verwijst naar “eenieders diepgevoelde, persoonlijke beleving van zijn gender, die al dan niet overeen kan komen met het bij de geboorte meegekregen geslacht, met inbegrip van de persoonlijke beleving van het lichaam en andere genderuitingen, waaronder kleding, spraak en gedrag. [...] Genderidentiteit en de uitdrukking daarvan heeft vele vormen, waarbij sommige personen zichzelf noch als man, noch als vrouw zien, of als beide”.¹ Bij transpersonen komt de genderidentiteit niet overeen met het toegekende geslacht.²

Deze COI Focus telt drie delen. Het eerste gedeelte onderzoekt de algemene politieke context en meer bepaald het standpunt van de politieke en religieuze autoriteiten over LGBT-personen. Het tweede gedeelte licht de wetgeving in het voor- of nadeel van de LGBT-gemeenschap toe. Het beschrijft ook de gerechtelijke acties door de overheid, al dan niet volgens bestaande wettelijke bepalingen. Tot slot behandelt het derde gedeelte de situatie van de LGBT-gemeenschap in de samenleving. Enerzijds komen de sociaal-culturele percepties, het geweld tegen deze personen en de eventuele verschillen in de behandeling op sociaaleconomisch vlak aan bod. Anderzijds belicht dit hoofdstuk aspecten van hun sociale leven zoals ontmoetingsplaatsen en/of verenigingen.

De terminologie waarmee seksuele minderheden zichzelf benoemen en benoemd worden, kan per bron verschillen. Cedoca neemt in dit document, in de mate van het mogelijke, de terminologie van de bron over. De geraadpleegde bronnen gebruiken de volgende begrippen en afkortingen: Lesbian, Gay, Bisexual and Transexual (LGBT), Lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse (LHBTI) en Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer, Intersex, Asexual, + (LGBTQIA+).

Cedoca baseerde zich voor dit onderzoek op informatie uit publiek beschikbare bronnen waaronder internationale media, zoals Reuters, Le Monde, Deutsche Welle (DW), publicaties van internationale niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en onderzoekcentra waaronder de International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA). Cedoca putte ook informatie uit gouvernementele bronnen zoals het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (United States Department of State, USDoS) en overheidsdiensten die *country of origin information* (COI) publiceren.

Cedoca voerde een factfindingmissie uit naar Ethiopië van 14 tot 24 november 2023. Deze missie is ondernomen met de financiële steun van het European Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF). De informatie over de LGBT-gemeenschap in het land verzameld tijdens de gesprekken met contacten voegde Cedoca toe aan deze COI Focus. Het betreft informatie verkregen van een medewerker van een westerse ambassade, een medewerker van een internationale organisatie, een lokale mensenrechtenorganisatie, een Ethiopische organisatie die werkt rond democratische rechten, drie vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-

¹ UNHCR, 23/10/2012, pp. 130-131, [url](#)

² Cavaria, 25/09/2020, [url](#)

gemeenschap in Addis Abeba en een vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba. Al deze contacten wensen anoniem te blijven vanuit veiligheidsoverwegingen.

1. Sociaal-politieke context

1.1. Algemene situatie van het land

De burgerlijke vrijheden in Ethiopië zijn beperkt, aldus de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties (United Nations Human Rights Council, UNHRC). Mensenrechtenverdedigers, waaronder journalisten en LGBTQIA+-activisten, vertellen de UNHRC dat zij bij de uitvoering van hun activiteiten te maken krijgen met arrestaties, detentie, bedreigingen, intimidatie en andere represailles. Sommigen voelen zich genoodzaakt het land te ontvluchten.³

Verschillende bronnen geven aan dat de LGBT-gemeenschap in Ethiopië onder druk staat en verwijzen daarbij in het bijzonder naar de hevige anti-LGBT-campagne in augustus 2023.⁴

In het najaar van 2023 melden de International Commission of Human Rights Experts on Ethiopia (ICHREE) en UNHRC een verontrustende toename van haatzaaiende uitlatingen tegen personen die zich identificeren als LGBTQIA+, inclusief oproepen om hen te slaan en te doden. De ICHREE verwijst daarbij ook naar verklaringen van parlementsleden, vooraanstaande leden van de uitvoerende macht, academici, oppositiepolitici, mediaplatforms en diasporagroepen.⁵ Geweld tegen de LGBT-gemeenschap wordt openlijk aangemoedigd, merkt The House of Guramayle op, een Ethiopische LGBT-vereniging in ballingschap, gevestigd in Europa.⁶ USDoS rapporteert dat het aantal incidenten van intimidatie en geweld tegen LGBTQI+-personen in frequentie toeneemt naar het einde van 2023 toe.⁷

Op 4 augustus 2023 stelt het toeristisch bureau van Addis Abeba, dat deel uitmaakt van het stadsbestuur, in een verklaring op Facebook dat hotels geen homoseksuele activiteiten op hun terreinen mogen toestaan en waarschuwt dat de autoriteiten actie zullen ondernemen indien dit wel gebeurt.⁸ De dag daarop lanceert de politie een hotline voor het melden van illegale activiteiten die afwijken van de wet en de sociale waarden. Het politiecommissariaat moedigt het publiek eveneens aan om bedrijven aan te geven die 'homoseksuele activiteiten' toestaan.⁹ Het Addis Ababa Peace and Security Administration Bureau, dat tevens deel uitmaakt van het stadsbestuur, kondigt vervolgens acties aan tegen bedrijven die fungeren als "hotspots voor homopraktijken". Het bureau verklaart dat de maatregelen volgen op informatie verstrekt via de anonieme hotline.¹⁰ Een week later meldt het bureau een inval in een pension in Addis Abeba waarbij de manager gearresteerd is na een tip.¹¹ Een organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba verwees in een gesprek met Cedoca in november 2023 naar dit incident en stelde dat elke zaak die zich inclusief opstelt ten opzichte van de gemeenschap sluiting riskeert:

³ UNHRC, 03/10/2023, [url](#)

⁴ Vertegenwoordigers van een Ethiopische mensenrechtenorganisatie, gesprek, Addis Abeba, 14/11/2023; Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023; Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁵ UNHRC, 14/09/2023, pp. 11-12, [url](#); UNHRC, 03/10/2023, [url](#)

⁶ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

⁷ USDoS, 23/04/2024, [url](#)

⁸ AP, 11/08/2023, [url](#); Reuters, 10/08/2023, [url](#)

⁹ House of Guramayle, 07/08/2023, [url](#); AP, 11/08/2023, [url](#); Reuters, 10/08/2023, [url](#)

¹⁰ Reuters, 10/08/2023, [url](#); USDoS, 23/04/2024, [url](#)

¹¹ DW, 18/08/2023, [url](#)

“After the announcement – there was a proud statement about the shutdown of an inclusive place. Any hotel serving gay people could be shut down, also a place of feminist activity was shut down.”¹²

Begin 2024 ontstaat ophef naar aanleiding van de Overeenkomst van Samoa¹³, een verdrag tussen de Europese Unie (EU) en de Organization of African, Caribbean and Pacific States (OACPS). In januari 2024 bekrachtigt het Ethiopische Huis van Volksvertegenwoordigers het samenwerkingsverdrag met de EU. De Interreligieuze Raad van Ethiopië (Ethiopia’s Inter-Religious Council) vreest dat de EU via de overeenkomst nieuwe interpretaties van gender en seksualiteit oplegt die botsen met de Ethiopische waarden. De Raad stelt in haar verklaring dat de overeenkomst “homosexual thoughts under the guise of concepts like ‘inclusiveness’” introduceert.¹⁴ Een Ethiopische vereniging met de naam *We won’t keep silent when it is for Ethiopia, let’s save the generation from homosexuality* verzet zich eveneens tegen de overeenkomst vanwege de in het document onder de noemer inclusiviteit opgenomen criteria die als voorwaarde gelden voor financiële steun. De digitale krant Addis Maleda merkt op dat er een online petitie gestart is tegen het opnemen van agenda’s als homoseksualiteit, transseksualiteit, abortus en universele seksuele voorlichting, kwesties die in de overeenkomst verpakt zouden zijn als mensenrechten en andere misleidende concepten.¹⁵

1.2. Standpunt van de politieke actoren

Vanaf juli 2023 hebben overheidsfunctionarissen en andere publieke figuren volgens het UNHRC openlijk opgeroepen tot geweld tegen LGBTQIA+-personen.¹⁶ Le Monde-journalist Noé Hochet-Bodin schrijft dat de homofobe campagne die in de zomer van 2023 vooral op sociale netwerken en met name TikTok woedt, al snel de steun krijgt van de Ethiopische autoriteiten.¹⁷

Een LGBTQI-organisatie wijst op de dubbelzinnige houding van de regering en politieke actoren tegenover de LGBTQI-gemeenschap. Zo uiten politieke actoren zich enerzijds negatief ten opzichte van de gemeenschap en sluiten ze zich aan bij de homofobe campagne van augustus 2023, maar ontkennen ze anderzijds het bestaan van de LGBTQI-gemeenschap in Ethiopië: “Also the position of the Government is that ‘they do not exist’.”¹⁸ De organisatie voegt toe dat dit nefaste gevolgen heeft voor LGBTQI-personen: “It impacts the access of the community to services: you can of course not go to the administration of police if the official stance is this community does not exist.”¹⁹

Volgens Faris Cuchi Gezahegnn, medeoprichter van The House of Guramayle, is de huidige jacht op leden van de LGBTQ+-gemeenschap een rookgordijn van de overheid om de aandacht af te leiden van de politieke spanningen. Ook Anette Atieno, werkzaam bij de National Gay and Lesbian Human Rights Commission (NGLHRC) in Nairobi (Kenia), denkt dat de toename van de repressie van LGBTQ+-mensen te maken heeft met de gespannen situatie in Ethiopië:

¹² Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹³ De Overeenkomst van Samoa, officieel ondertekend in november 2023 in Samoa, is een juridisch kader voor de betrekkingen van de EU met 79 landen. Ze volgt op de Overeenkomst van Cotonou van 2000. De tekst heeft tot doel om gezamenlijk mondiale uitdagingen aan te pakken, waaronder democratie en mensenrechten, duurzame economische groei en ontwikkeling, klimaatverandering, menselijke en sociale ontwikkeling, vrede en veiligheid, migratie en mobiliteit.

¹⁴ Borkena, 09/02/2024, [url](#)

¹⁵ Borkena, 16/01/2024, [url](#); Newsendip, 19/01/2024, [url](#)

¹⁶ UNHRC, 14/09/2023, pp. 11-12, [url](#); UNHRC, 03/10/2023, [url](#)

¹⁷ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

¹⁸ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹⁹ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

"We know historically that in times of political instability or societal unrest, minority groups become convenient scapegoats. In this case, the LGBTQ+ community bears the brunt of this misplaced aggression."²⁰

Homofobie is een van de weinige zaken die Ethiopiërs verenigt, vertelt een activiste aan Le Monde. Volgens haar dienen homoseksuelen vooral als uitlaatklep, om de oorlog in Amhara en de catastrofale economische situatie naar de achtergrond te duwen.²¹

1.3. Standpunt van de religieuze actoren

Homofobie is "also a cultural and religious issue", aldus een mensenrechtenorganisatie in Addis Abeba tijdens een gesprek met Cedoca in november 2023.²² Annette Atieno van NGLHRC stelt dat homofobie diep geworteld is in de religie, cultuur en traditie in Ethiopië. Met name de conservatieve en zeer invloedrijke orthodoxe kerk is er mede verantwoordelijk voor dat de samenleving nog steeds zo resoluut de LGBTQ+-gemeenschap afwijst, aldus Atieno.²³

Volgens de website van ILGA zijn er tussen 2008 en 2019 verschillende voorbeelden gedocumenteerd van christelijke kerken van verschillende denominaties die oproepen tot zwaardere straffen voor consensuele seksuele handelingen tussen mensen van hetzelfde geslacht.²⁴

In september 2019 richt Dereje Negash, een orthodox-christelijke priester, samen met andere orthodoxe leiders en een evangelische prediker een vereniging op die actief campagne voert tegen de rechten van LGBTQ+-personen door lobbying bij verschillende ministeries. De vereniging draagt de naam *We won't stay silent on Ethiopia, Save the generation from act of Sodomy* en houdt zich bezig met conversietherapie als middel om LGBTQ+-individuen te 'rehabiliteren'.²⁵

Volgens een LGBTQI-organisatie in Addis Abeba is de anti-LGBTQI-beweging nauw verbonden met de orthodoxe kerk:

"In 2019 Dereje Negash (Zeweyiniye) and Dr. Seyoum Antonios made a video of extreme sexual acts - including sex with animals -, and said that this is what gay people do, and he was going to churches to show this video."²⁶

Een andere LGBT-organisatie stelt:

"People are very religious, religion is a huge aspect. Some churches they have established stereotypes, they preach how one can identify queer people: how they walk, talk, dress [...] Religious leaders encourage people to take action and to take matters in their own hands."²⁷

Journalist Noé Hochet-Bodin bericht in september 2023 over een video waarin een pastoor oproept tot het publiekelijk uitkleden en slaan van homoseksuelen.²⁸ Bronnen melden gevallen van conversietherapie waarbij men de seksuele geaardheid, genderidentiteit of -uiting van LGBTQI+-

²⁰ DW, 18/08/2023, [url](#)

²¹ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

²² Vertegenwoordigers van een Ethiopische mensenrechtenorganisatie, gesprek, Addis Abeba, 14/11/2023

²³ DW, 18/08/2023, [url](#)

²⁴ ILGA, 30/06/2023, [url](#); Monitor, 06/09/2019, [url](#)

²⁵ Monitor, 06/09/2019, [url](#); The Reporter via Medium (navawodi), 05/08/2020, [url](#); The Seattle Times, 08/09/2019, [url](#); House of Guramayle, The Advocates for Human Rights, 08/04/2024, [url](#)

²⁶ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba

²⁷ Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

²⁸ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

personen tracht te veranderen door middel van gedwongen deelname aan religieuze rituelen of vasten.²⁹

Een vertrouwelijke bron van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken geeft aan dat met de komst van premier Abiy Ahmed de situatie van de LHBTI-gemeenschap niet is veranderd. Abiy Ahmed is een evangelische christen en behoort tot de Mulu Wongel (Full Gospel) Believers Church. Deze stroming is, net als vele andere, fel gekant tegen homoseksualiteit, zo stelt dezelfde bron.³⁰

Vertegenwoordigers van een LGBTQI-organisatie waarmee Cedoca sprak in november 2023, geven aan dat de kloof tussen de orthodoxe en moslimgemeenschappen diep is, maar dat ze elkaar vinden in hun gemeenschappelijke haat tegen de LGBTQI-gemeenschap.³¹ Ook een vertrouwelijke bron geciteerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken stelt dat verschillende religies in Ethiopië het vaak oneens zijn, maar dat ze elkaar vinden in hun aversie tegen homoseksualiteit.³² Een derde organisatie omschreef het als volgt: "It is an area of common hate – a kind of union against queer. Unity through hate bridging all divides in society and religion."³³

2. Juridisch en institutioneel kader

2.1. Wetgeving

2.1.1. Wetten die seksuele minderheden veroordelen

Het Ethiopische Strafwet uit 2004 stelt dat seksuele activiteiten tussen personen van hetzelfde geslacht, zowel mannelijk als vrouwelijk, strafbaar zijn (wet 414/2004, artikelen 629, 630, 106). Volgens artikel 629 van de wet is "eenieder die met een persoon van hetzelfde geslacht een seksuele daad verricht" strafbaar, waarbij artikel 630 bepaalt dat de straf niet minder dan een jaar gevangenisstraf mag bedragen. Naargelang de ernst van de zaak kan de straf oplopen tot vijftien jaar, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van machtsmisbruik of geweld of wanneer men van dergelijke daden zijn of haar beroep gemaakt heeft.³⁴

2.1.2. Wetten die rechten aan seksuele minderheden toekennen

Volgens USDoS bestaat er geen wetgeving in Ethiopië die de discriminatie van de LGBTQ+-gemeenschap bestraft.³⁵ ILGA wijst erop dat de Grondwet seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderuitdrukking of geslachtskenmerken niet expliciet vermeldt als beschermde gronden voor discriminatie. ILGA geeft voorts aan dat de bestaande wetten die in Ethiopië van kracht zijn het aanzetten tot haat, geweld of discriminatie op basis van seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken niet verbieden. De organisatie heeft tenslotte geen weet van wetten die bescherming bieden tegen discriminatie op basis van seksuele geaardheid,

²⁹ USDoS, 23/04/2024, [url](#); Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

³⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 11/2022, p. 81, [url](#)

³¹ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

³² Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 11/2022, p. 81, [url](#)

³³ Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

³⁴ *The Criminal Code of Ethiopia. Proclamation No. 414/2004*, 09/05/2005, [url](#); ILGA, s.d., [url](#)

³⁵ USDoS, 23/04/2024, [url](#)

genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken bij de levering van goederen en diensten, huisvesting, gezondheidszorg, werkgelegenheid of onderwijs.³⁶

2.2. Gerechtelijke acties

2.2.1. Tegen seksuele minderheden

In haar jaarlijkse rapporten over de mensenrechtensituatie in Ethiopië (van 2019 tot 2023) schrijft USDoS dat er geen meldingen zijn van personen die zijn opgesloten of vervolgd wegens seksuele handelingen tussen mensen van hetzelfde geslacht.³⁷ Volgens USDoS zijn er in augustus 2023 verschillende meldingen van arrestaties vanwege vermeende seksuele betrekkingen tussen mensen van hetzelfde geslacht.³⁸

In augustus 2023 schrijft Reuters dat er geen recente berichten zijn over veroordelingen wegens vrijwillige seksuele activiteiten tussen personen van hetzelfde geslacht.³⁹ In oktober 2021 publiceert ILGA een overzicht van de handhaving van de wetsartikelen die vrijwillige seksuele handelingen tussen mensen van hetzelfde geslacht strafbaar stellen. Het gebrek aan duidelijke gevallen van strafrechtelijke handhaving bezorgde Ethiopië de reputatie relatief veilig te zijn voor mensen met verschillende seksuele geaardheden, stelt de organisatie. Maar verschillende belangengroepen lichten deze schijnbare tegenstelling in hun contacten met ILGA toe.⁴⁰ Zo stelt een belangengroep dat gerechtelijke dossiers niet toegankelijk zijn, zelfs niet voor onderzoekers met de nodige legitimatie. De meeste mensen uit de LGBTQ+-gemeenschap die incidenten meemaken, kiezen er volgens ILGA voor deze niet openbaar te maken.⁴¹ Dit uit angst voor stigmatisering en discriminatie, zelfs vanuit hun eigen gemeenschap die hen als een risico beschouwen voor eigen blootstelling.⁴² ILGA heeft acht voorbeelden van strafrechtelijke handhaving geïdentificeerd tussen 2014 en 2021, plus een extra zaak van een onbekende datum. Zoals hierboven toegelicht, weerspiegelt dit lage aantal vermoedelijk slechts een klein deel van het totale aantal gevallen, waarvan de meeste niet worden gerapporteerd of gedocumenteerd.⁴³ In deze COI Focus zijn enkel de voorbeelden binnen de onderzoeksperiode opgenomen:

- In januari 2020 wordt een homoseksuele man gearresteerd op verdenking van pedofilie en een maand vastgehouden en uiteindelijk vrijgelaten bij gebrek aan bewijs voor de beschuldiging.⁴⁴
- In januari 2020 worden in de stad Adama (Oost-Shewa zone, Oromia) twee mannen gearresteerd omdat ze er "als homo uitzien". Ze brengen drie dagen in de cel door alvorens ze worden vrijgelaten. Terwijl ze in hechtenis zitten, zouden de andere gevangenen hen hebben geslagen.⁴⁵

³⁶ ILGA, s.d., [url](#)

³⁷ USDoS, 20/03/2023, [url](#); USDoS, 12/04/2022, p. 40, [url](#); USDoS, 31/05/2021, p. 29, [url](#); USDoS, 09/04/2020, [url](#)

³⁸ USDoS, 23/04/2024, [url](#)

³⁹ Reuters, 10/08/2023, [url](#)

⁴⁰ ILGA, 30/06/2023, pp. 66-67, [url](#)

⁴¹ ILGA, 30/06/2023, pp. 66-67, [url](#); Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁴² ILGA, 30/06/2023, pp. 66-67, [url](#); Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁴³ ILGA, 30/06/2023, pp. 66-67, [url](#)

⁴⁴ ILGA, 30/06/2023, p. 67, [url](#)

⁴⁵ ILGA, 30/06/2023, p. 67, [url](#)

- In Addis Abeba houdt de politie in januari 2021 twee mannen zes dagen lang vast omdat ze er "als homo uitzien". De politie brengt de twee mannen na hun vrijlating naar hun familie. Een van hen pleegt later zelfmoord.⁴⁶
- In februari 2021 zou een politieagent een homoseksuele persoon hebben mishandeld en gearresteerd. Na zijn vrijlating duikt de man onder. Hij vraagt later asiel aan. In mei van datzelfde jaar vindt een gelijkaardig incident plaats.⁴⁷
- In juli 2021 ontvangt ILGA een e-mail waarin de zaak van een transvrouw wordt beschreven. De vrouw - oorspronkelijk afkomstig uit Qatar maar Ethiopisch staatsburger – werd gehanteerd en uiteindelijk aangegeven bij de autoriteiten. Ze bracht ongeveer een jaar door in een mannengevangenis. Bij aankomst werd ze er uitgekleeft en gefotografeerd. Naar verluidt werd ze er tijdens haar vasthouding onderworpen aan fysiek en seksueel geweld door zowel het personeel als door medegevangenen. Haar advocaat verbrak de banden met haar terwijl ze in de gevangenis zat omdat hij zelf werd geïntimideerd en een formele beschuldiging van homoseksualiteit wou vermijden.⁴⁸
- In augustus 2023 zijn er verschillende meldingen van arrestaties vanwege vermeend seksueel gedrag tussen personen van hetzelfde geslacht, onder meer van buitenlandse burgers. Daarnaast is ook sprake van de gedwongen sluiting van bedrijven die als LGBTQI+-vriendelijk werden beschouwd.⁴⁹

Vertegenwoordigers van twee LGBTQI-organisaties in Addis Abeba vertellen Cedoca in november 2023 dat de wet bepaalt dat men op heterdaad betrapt moet worden en dat er daarom in het geval van vermoedens vaak aanklachten verzonnen worden, zoals drugsbezit of verkrachting:

"You have to be caught in the act, according the law. If you are found together in the same hotel room, there may be suspicion. Persons in prison are often convicted for other 'crimes'."⁵⁰

"People are imprisoned, but they are convicted for other charges. They do not charge you on this, they convict you for drugs, rape etc. If there is suspicion, they fabricate charges or they magnify what has happened. If you are lucky, you can bribe the police. There is no protection."⁵¹

2.2.2. Tegen daders van geweld tegen seksuele minderheden

Volgens een organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, onderneemt de overhead geen actie tegen plegers van geweld tegen seksuele minderheden:

"There is no action against attackers. If the police comes, there will be no intervention. Police will not intervene during violent attacks on members of the community. They might join in even, or clap."⁵²

Ook de andere LGBT-organisatie waarmee Cedoca sprak in november 2023 stelt dat justitie en politie geen bescherming bieden: "Attackers/persecutors of violence are not persecuted. It is the same with simple crimes, it is not like the police is helping."⁵³

⁴⁶ ILGA, 30/06/2023, p. 67, [url](#)

⁴⁷ ILGA, 30/06/2023, p. 67, [url](#)

⁴⁸ ILGA, 30/06/2023, p. 67, [url](#)

⁴⁹ USDoS, 23/04/2024, [url](#)

⁵⁰ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁵¹ Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁵² Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba

⁵³ Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

2.3. Houding van de ordetroepen

In augustus 2023 meldt Reuters dat veiligheidstroepen hard optreden tegen hotels, bars en restaurants in Addis Abeba waar homoseksuele activiteiten zouden plaatsvinden.⁵⁴

De algemeen negatieve houding van de ordetroepen ten opzichte van de LGBTQI+-gemeenschap komt onder meer naar voren in het eerder aangehaalde citaat van een LGBTQI+-organisatie in Addis Abeba: "Police will not intervene during violent attacks on members of the community. They might join in even, or clap."⁵⁵

3. Sociaal klimaat

3.1. Maatschappelijke houding

3.1.1. Sociale voorstellingen van seksuele minderheden

Uit gegevens gepubliceerd in 2022 door Equaldex, een online publicatie die peilt naar LGBTQ+-rechten, blijkt dat homofobe attitudes in een groot deel van de Ethiopische samenleving voorkomen. Volgens het rapport wil 69 % van de Ethiopiërs niet naast LGBTQ+-mensen leven en is 80 % tegen het aanvaarden van homoseksualiteit.⁵⁶

In het Algemeen Ambtsbericht voor Ethiopië van november 2022 citeert het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken vertrouwelijke bronnen die aangeven dat de onderdrukking en discriminatie van de LHBTI-gemeenschap voornamelijk maatschappelijk van aard is. LHBTI-personen proberen daarom hun seksuele identiteit te verbergen om problemen met familie en hun omgeving te vermijden, geeft het rapport nog mee. Hetzelfde Nederlandse rapport wijst er eveneens op dat de maatschappij verwacht dat personen zich gedragen overeenkomstig het geslacht bij de geboorte/het biologische geslacht en de daarbij horende rol en dat ze trans- en interseksepersonen dus niet aanvaardt.⁵⁷

Uit de gesprekken die Cedoca voerde met vertegenwoordigers van twee LGBT-organisaties in Addis Abeba in november 2023, komt een negatieve maatschappelijke houding ten opzichte van de gemeenschap naar boven. Net als bij politieke actoren bestaat er in de samenleving een ambigue houding ten opzichte van LGBT-personen, die de schuld krijgen van ziektes en misdaden en waarvan het bestaan tegelijkertijd ontkend wordt: "In rural areas the central narrative is that this community is responsible for HIV, rape, and sometimes even for COVID or conflicts. Simultaneously they say it does not exist."⁵⁸

Ethiopiërs zijn doorgaans zeer religieus. Een LGBTQI-organisatie wijst er tijdens een gesprek met Cedoca op dat "the vast majority of the people are very religious and listen to the religious leaders."⁵⁹ Daardoor neemt het grootste deel van de bevolking de krachtige en uitgesproken oppositie van de

⁵⁴ Reuters, 10/08/2023, [url](#)

⁵⁵ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba

⁵⁶ Equaldex.com, 10/09/2023, [url](#)

⁵⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 11/2022, p. 82, [url](#)

⁵⁸ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁵⁹ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

kerk tegen de LGBTQI-gemeenschap over.⁶⁰ Ook een medewerker van een westerse ambassade geeft in een gesprek met Cedoca aan dat de sterke invloed van religie een belangrijke rol speelt in de sociale voorstellingen van seksuele minderheden in Ethiopië:

“The society is very religious. The orthodox church is very strong and has a very negative attitude towards LGBTQI. In its Sunday sermons they refer to verses in which they even justify killing someone of the community. They refer to the story of Sodom and Gomorra and to verses in the Bible (Leviticus 18:22): ‘A man shall not lay with a man’, but actually the verse says ‘A man shall not lay with a boy’.”⁶¹

Dezelfde bron wijst eveneens op het in de Ethiopische maatschappij sterk levende sentiment dat ze het uitverkoren volk zijn:

“Among Ethiopians there is feeling that ‘We cannot be touched. We have never been colonized. We are our own people’. So people tend to say that it is a ‘Western thing’.”⁶²

Vertrouwelijke bronnen, geciteerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, merken op dat er grote regionale en sociale verschillen bestaan in Ethiopië en wijzen daarbij op het onderscheid tussen een grote stad als Addis Abeba en het platteland. Het rapport vervolgt:

“[Een] lesbische vrouw uit een ruraal gebied heeft een grote kans om op jonge leeftijd uitgehuwelijkt te worden en haar geaardheid haar leven lang te moeten onderdrukken. Een lid van de LHBTI-gemeenschap uit Addis Abeba die uit een bemiddelde areligieuze familie komt, zal zich volgens een vertrouwelijke bron naar alle waarschijnlijkheid binnenshuis een relatief vrij leven kunnen permitteren. In het openbaar zal zo iemand zich nog steeds niet over zijn of haar geaardheid uitspreken.”⁶³

3.1.2. Standpunt en rol van de media

Mulatu Alemayehu Moges, docent journalistiek en communicatie aan de Universiteit van Addis Abeba, stelt dat de media in Ethiopië geen prioriteit geven aan het informeren van het publiek, maar politiek en etnisch bevooroordeeld zijn en de eigen belangen dienen. De reguliere media behandelen gewoonlijk onderwerpen die in overeenstemming zijn met de politieke, etnische, religieuze en economische belangen van de eigenaren, aldus Mulatu.⁶⁴ Een Ethiopische organisatie die werkt rond democratische rechten vertelt Cedoca in november 2023 dat het merendeel van de geprinte en audiovisuele media in handen zijn van de regering:

“[...] the biggest, richest outlets are government owned. The government can speak in 65 languages. Many outlets are mouthpieces for the government. Government has a significant presence in all channels: on social media, radio, TV, printed press. The private media is weak. They try to counter the propaganda.”⁶⁵

Volgens Mulatu is dit mogelijk een belangrijke reden dat veel Ethiopiërs zijn overgestapt van traditionele naar digitale media.⁶⁶ Begin 2023 telt Ethiopië volgens het Digital 2023 Global Overview Report 20,86 miljoen internetgebruikers waarvan 6,4 miljoen actief zijn op sociale media. Dit snelgroeiende sociale-medialandschap, dat 5,1 % van de totale bevolking omvat, weerspiegelt een

⁶⁰ House of Guramayle, s.d., [url](#); Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023; Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁶¹ Medewerker van een westerse ambassade, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁶² Medewerker van een westerse ambassade, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁶³ Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 11/2022, p. 82, [url](#)

⁶⁴ Moges M.A., 14/09/2022, [url](#)

⁶⁵ Ethiopische organisatie die werkt rond democratische rechten, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁶⁶ Moges M.A., 14/09/2022, [url](#)

breder trend: 30,7 % van de Ethiopische internetgebruikers heeft toegang tot ten minste één sociaal-mediaplatform. Hoewel deze connectiviteit een ongekende toegang tot informatie inluidt, brengt het ook een zorgwekkende golf van haatzaaiende uitlatingen en desinformatie met zich mee, schrijft Addis Standard.⁶⁷

Een rapport van de Ethiopia Media Authority (EMA) van april 2024 onderstreept de kritische dreiging die uitgaat van de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen en valse informatie. Volgens het rapport concentreert de haatzaaiende inhoud zich vaak rond politieke standpunten, etnische voorkeuren, religieuze overtuigingen en genderverschillen. Het rapport identificeert Facebook als het belangrijkste platform voor op tekst gebaseerde haatzaaiende uitlatingen, terwijl haatdragende inhoud op Telegram voornamelijk wordt verspreid via een combinatie van afbeeldingen en tekst. Bovendien zijn TikTok en YouTube naar voren gekomen als de belangrijkste platforms voor op video gebaseerde haatzaaiende uitlatingen, volgens het rapport van EMA.⁶⁸

Een lokale organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap en waarmee Cedoca sprak in Addis Abeba in november 2023, wijst op de rol van sociale media in de stijging van geweld tegen de LGBTQ-gemeenschap in Ethiopië. Zo haalt de organisatie aan dat de situatie beter was toen sociale media nog grotendeels afwezig waren in Ethiopië:

“Ten years ago the situation was better – there was no social media hate or organized homophobia. Online advocacy was possible, for example through movies or music. From 2013/2014 onwards, this changed. There was a meeting in a hotel in Addis Abeba for LGBTQ during ICASA meeting⁶⁹ – people got aware of it and formed a demonstration. There was a mob outside the hotel, the movement consisted of small groups led by church leaders. In the last years the homophobia is growing – the situation is getting worse. Even feminist organizations are watched and targeted – as other potential alliances of the community. The rise of social media and the exposure ended in a shrinking of public space.”⁷⁰

Sociale media fungeren als platformen waarop gebruikers haat en geweld delen, wat leidt tot een verspreiding en een toename van online homofobie en intimidatie. Tegelijkertijd zorgen sociale media voor een groeiende blootstelling aan fysiek geweld. Informatie over LGBTQI+-personen wordt verspreid en gaat vaak gepaard met oproepen tot geweld, wat een grote invloed heeft op de bewegingsvrijheid en de veiligheid van deze personen, zo stellen verschillende bronnen.⁷¹

Personen die als LGBTQI+ worden beschouwd, worden via sociale media ontmaskerd en vervolgens met geweld bedreigd.⁷² House of Guramayle meldt in een persbericht begin augustus 2023 dat het in de voorgaande twee weken meer dan een dozijn TikTok-video's heeft gedocumenteerd waarin namen en beelden gedeeld zijn van personen die zich al dan niet identificeren met de LGBTQI+-gemeenschap. Geweld tegen deze individuen wordt openlijk aangemoedigd. Als gevolg hiervan zijn personen die ervan verdacht worden tot de LGBTQI+-gemeenschap te behoren, slachtoffer van fysieke aanvallen.⁷³ Beide LGBTQI+-organisaties halen tijdens gesprekken met Cedoca tevens aan dat TikTok traag is in het verwijderen van opruiende video's die oproepen tot geweld tegen

⁶⁷ Addis Standard, 19/04/2024, [url](#)

⁶⁸ Addis Standard, 19/04/2024, [url](#)

⁶⁹ De International Conference on AIDS and Sexually Transmitted Infections in Africa (ICASA) is een tweetalige internationale aidsconferentie die plaatsvindt in Afrika. Engelstalige en Franstalige Afrikaanse landen onthalen om beurten de tweejaarlijkse bijeenkomst. In december 2011 gaat de 16^e ICASA-conferentie door in Addis Abeba.

⁷⁰ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁷¹ DW, 18/08/2023, [url](#); USDOS, 23/04/2024, [url](#); Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁷² USDOS, 23/04/2024, [url](#); Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁷³ House of Guramayle, 07/08/2023, [url](#)

homoseksuelen en transgenderpersonen.⁷⁴ Accounts die deze beelden posten zijn vaak afkomstig van buiten Ethiopië. De diaspora speelt volgens de organisatie een belangrijke rol in de negatieve framing van de LGBTQI+-gemeenschap in het land.⁷⁵

3.1.3. Geweld tegen seksuele minderheden

In een onderzoek van 2019 door het Southern and East African Research Collective on Health (SEARCH) onder 198 Ethiopiërs die zichzelf identificeren als LGBT, geeft bijna 35 % verbale intimidatie te ervaren gerelateerd aan hun seksuele geaardheid en/of genderidentiteit, terwijl 30 % seksueel geweld ervaren heeft en bijna 37 % al te maken heeft gehad met fysiek geweld. Hoewel SEARCH opmerkt dat deze percentages in vergelijking met andere landen in Oost-Afrika aan de lage kant zijn, wijst de organisatie erop dat maar heel weinig van de ondervraagde personen uitkomen voor hun seksualiteit, genderidentiteit en/of genderexpressie. Slechts 3 % van de ondervraagde personen zegt burens te hebben die van hun seksualiteit, genderidentiteit en/of genderexpressie afweten, terwijl slechts 4 % collega's heeft die op de hoogte zijn.⁷⁶

Volgens USDoS riskeren LGBTQI+-personen fysiek geweld en sociale uitsluiting als hun seksuele geaardheid aan het licht komt. USDoS meldt een toename van het aantal gevallen van intimidatie en geweld tegen LGBTQI+-personen tegen het einde van 2023.⁷⁷ Uit angst voor vergelding, discriminatie of stigmatisering zouden leden van de gemeenschap geen melding maken van discriminatie, mishandeling of andere vormen van geweld.⁷⁸

In hun rapport voor de Universal Periodic Review (UPR) stellen House of Guramayle en The Advocates for Human Rights dat conversietherapieën een van de vormen van geweld zijn waaraan LGBTQ+-personen in Ethiopië worden blootgesteld, zonder dat ze beroep kunnen doen op bescherming van de staat. De auteurs wijzen erop dat de door de UNHRC aangewezen onafhankelijke expert op het gebied van seksuele geaardheid en genderidentiteit (Independent Expert on Sexual Orientation and Gender Identity) heeft gepleit voor een wereldwijd verbod op conversietherapie omdat deze ernstige fysieke en psychologische pijn en schade toebrengt.⁷⁹

Intimidatie en geweld tegen LGBTQI+-personen nemen vaak de vorm aan van het online delen van video's met haatdragende boodschappen en soms ook van boodschappen die aanzetten tot geweld tegen deze personen (en hun familie).⁸⁰ Op TikTok tonen video's, die soms miljoenen views verzamelen, zelfverdedigingsgroepen die door de geplaveide straten van de Ethiopische hoofdstad dwalen, met een mes of een bijl in hun handen, en die haatdragende taal hanteren. In een ander fragment roept een pastoor op tot het publiekelijk uitkleden en slagen van homoseksuelen.⁸¹

In mei 2023 merkt House of Guramayle een stijging op van het aantal TikTok-video's die in het geheim opgenomen beelden tonen van een openbaar evenement. De makers van de video's noemen

⁷⁴ AP, 11/08/2023, [url](#); Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI+-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba; Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁷⁵ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI+-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁷⁶ SEARCH (Mülluer A., Daskilewicz K.), 07/2019, [url](#)

⁷⁷ USDOS, 23/04/2024, [url](#)

⁷⁸ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI+-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba; Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁷⁹ House of Guramayle, The Advocates for Human Rights, 08/04/2024, [url](#); UNHRC, 01/05/2020, [url](#)

⁸⁰ House of Guramayle, 07/08/2023, [url](#); Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#); Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI+-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁸¹ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

de mensen die in beeld komen LGBTQ+. Sommige van de afgebeelde personen melden dat ze uit hun huizen zijn gezet of fysiek geweld hebben ervaren op hun school of werkplek.⁸²

In augustus 2023 documenteert House of Guramayle een nieuwe golf van TikTok-video's met foto's en video's van personen van wie de makers beweren dat ze LGBTQ+ zijn. De makers en veel van de mensen die commentaar geven op de video's roepen op om de vermeende LGBTQ+-personen te slaan, te verbranden en te vermoorden. Burgerwachten worden aangemoedigd en video's en foto's van gedwongen bekentenissen en fysieke aanvallen worden op grote schaal gedeeld.⁸³ Sommige van de video's die op TikTok worden geplaatst, bevatten de volledige namen, adressen, telefoonnummers en soms zelfs werkplekken van de slachtoffers.⁸⁴ Sinds augustus 2023 zijn tientallen jongeren ge-out waarbij video's gedeeld op TikTok hun homoseksualiteit zonder hun medeweten of toestemming onthullen.⁸⁵ Veel van degenen die in de video's zijn afgebeeld, zijn verhuisd en zijn gestopt met studeren of werken vanwege de bedreigingen en het geweld vanuit hun omgeving.⁸⁶ Journalist Cara Anna verwijst in haar artikel over geweld tegen LGBTQI+-personen in Ethiopië naar een man die in mei 2023, nadat hij eerder tot tweemaal toe ge-out werd op sociale media, in elkaar geslagen is door klasgenoten en daarbij ernstig gewond raakte.⁸⁷

Personen die zich op een bepaalde wijze kleden, die op een bepaalde manier lopen of praten, riskeren op deze wijze publiekelijk te worden ge-out, aangevallen en uitgemaakt.⁸⁸ Eind september 2023 bericht journalist Noé Hochet-Bodin dat een onschuldige video waarin mannen dansen op een privéfeestje, opgenomen in mei 2023 en vervolgens honderdduizenden keren gedeeld in augustus van datzelfde jaar, leidt tot een homofobe reactie en een heksenjacht in de hoofdstad Addis Abeba. De campagne is zo intens dat ze veel leden van de LGBTQI+-gemeenschap in ballingschap drijft, aldus de journalist.⁸⁹

Vrienden en familieleden van LGBTQI+-personen ervaren een enorme druk want ook zij worden blootgesteld aan aanvallen. Hun gezichten zijn immers soms ook zichtbaar in de video's die wijd circuleren op TikTok en waarin ook hun adressen worden onthuld. In het verleden zijn ook huizen in brand gestoken van familie van LGBTQI+-personen.⁹⁰

Tijdens de recente escalatie van intimidatie en geweld tegen de LGBTQI+-gemeenschap in de zomer van 2023 worden volgens een lokale LGBTQI+-organisatie ook toeristen aangevallen in Addis Abeba. Hotelpersoneel zou kamers zijn binnengekomen bij vermoedens van homoseksuele activiteiten. Een hotel mag ook geen kamer met tweepersoonsbed meer verhuren aan personen van hetzelfde geslacht, aldus de organisatie. Een man zou zijn aangevallen vanwege een oorbel, een andere vanwege het dragen van een regenboogshirt.⁹¹

Een belangengroep vertrouwt ILGA het volgende toe:

⁸² House of Guramayle, The Advocates for Human Rights, 08/04/2024, [url](#)

⁸³ House of Guramayle, The Advocates for Human Rights, 08/04/2024, [url](#)

⁸⁴ House of Guramayle, The Advocates for Human Rights, 08/04/2024, [url](#); House of Guramayle, 07/08/2023, [url](#); Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#); Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁸⁵ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

⁸⁶ House of Guramayle, The Advocates for Human Rights, 08/04/2024, [url](#)

⁸⁷ USDOS, 23/04/2024, [url](#); AP, 11/08/2023, [url](#)

⁸⁸ House of Guramayle, 07/08/2023, [url](#); Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#); Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

⁸⁹ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

⁹⁰ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#); Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba; Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁹¹ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

“Mob justice is common in Ethiopia especially in the capital city, Addis Ababa. There are hundreds more horrific stories over the years of LGBTQ+ people being attacked and beaten by a mob on the streets for presumably looking ‘gay’ ‘flamboyant’ or ‘tomboy’. All incidents have never been reported to the police because there is no justice for LGBTQ+ people.”⁹²

Ook een vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie haalt een dergelijke aanval aan in zijn gesprek met Cedoca in november 2023:

“Mob justice is a thing. Everybody with a TikTok profile sees these videos and knows you are wanted. One time ten people beat me. So you start taking measures: not going out a lot, avoid specific places, not much social contact, minimal circle.”⁹³

3.1.4. Mensenrechtenschendingen

Volgens USDoS is er sprake van een hoge mate van maatschappelijke discriminatie tegen LGBTQI+-personen, onder meer op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid en toegang tot gezondheidszorg.⁹⁴ Zo is het mogelijk dat een LGBTQI+-persoon slecht behandeld wordt in overheidsziekenhuizen of er te maken krijgt met intimidatie en verbaal geweld. Beide LGBTQI+-organisaties waarmee Cedoca in november 2023 in gesprek ging, gaven aan dat ze meldingen hebben ontvangen over het hechten van rectale verwondingen zonder verdoving bij LGBTQI+-personen. Ze voegen daaraan toe dat er geen mechanismen bestaan om misbruik door artsen te melden.⁹⁵

De opkomst van sociale media en de grotere blootstelling die daarmee gepaard gaat (zie hoofdstuk 3.1.2.), draagt bij aan de inkrimping van de burgerlijke vrijheden van LGBTQI+-personen.⁹⁶

Een bijkomende moeilijkheid voor de LGBTQI+-personen en -organisaties is het gebrek aan belangenbehartiging door ngo’s en internationale organisaties. USDoS stelt in dit verband dat lokale ngo’s en mensenrechtenorganisaties niet publiekelijk pleiten voor de rechten van LGBTQI+-personen.⁹⁷ Een Ethiopische mensenrechtenorganisatie vertelt Cedoca in november 2023 dat mensenrechtenactivisten en -organisaties het thema uit de weg gaan vanwege zijn gevoeligheid en om de eigen geloofwaardigheid te vrijwaren: “It is a sensitive subject. Also many human rights defenders do not talk about it because of the atmosphere in the country. It could endanger the credibility of the organization.”⁹⁸

Een medewerker van een internationale organisatie in Addis Abeba stelt in een gesprek met Cedoca dat het zo goed als onmogelijk is voor een internationale organisatie om publiekelijk samen te werken met LGBTQI+-organisaties:

“It is not easy to give financial help because these organisations are not officially registered. This could be seen as financing illegal activities. I can also add that 100 % of our local staff here is homophobic, and those are educated people.”⁹⁹

⁹² ILGA, 30/06/2023, [url](#)

⁹³ Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁹⁴ USDOS, 23/04/2024, [url](#)

⁹⁵ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023; Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁹⁶ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

⁹⁷ USDOS, 23/04/2024, [url](#)

⁹⁸ Vertegenwoordigers van een Ethiopische mensenrechtenorganisatie, gesprek, Addis Abeba, 14/11/2023

⁹⁹ Medewerker van een internationale organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

Een lokale LGBTQI+-organisatie vat het als volgt samen: "Nobody wants to work with us because the backlash could be huge."¹⁰⁰

3.2. Zichtbaarheid

3.2.1. Vrije meningsuiting

De LGBTQI+-gemeenschap in Ethiopië houdt een laag profiel aan. Ondergronds leven is voor de LGBTQI+-gemeenschap een tweede natuur geworden, schrijft journalist Noé Hochet-Bodin in september 2023.¹⁰¹ Volgens rechtengroepen is dit te wijten aan de hoge niveaus van discriminatie waarmee LGBTQI+-personen te maken krijgen en met hun angst voor geweld en uitsluiting als hun identiteit wordt ontdekt.¹⁰² Een lokale mensenrechtenorganisatie waarmee Cedoca sprak in november 2023 stelt dat LGBTQI+-personen en -activisten verkiezen om zich stil te houden omdat ook mensenrechtenorganisaties het onderwerp uit de weg gaan:

"Community members try to hide themselves, rather than to look for help from human rights organisations. It is a sensitive subject. Also many human rights defenders do not talk about it because of the atmosphere in the country. It could endanger the credibility of the organization."¹⁰³

Niet alleen het sociale stigma maar ook de criminalisering van seksueel gedrag tussen mensen van hetzelfde geslacht verhindert LGBTQI+-personen open te zijn over hun seksuele geaardheid of genderidentiteit. Activisten in de gemeenschap maken melding van surveillance en vrezen voor hun veiligheid, aldus USDoS in haar mensenrechtenrapport voor 2023.¹⁰⁴ In haar rapport voor 2020 schrijft USDoS dat het AIDS Resource Centre in Addis Abeba meldt dat de meerderheid van homoseksuele en lesbische bellers om hulp vragen bij het veranderen van hun gedrag om discriminatie te voorkomen. Veel homomannen maken melding van angst, verwarring, identiteitscrises, depressie, sociale zelfuitsluiting, religieuze conflicten en zelfmoordpogingen, aldus het rapport.¹⁰⁵

ILGA stelt dat de overheid een groot aantal websites blokkeert, waaronder deze van LGBTQI+-groepen en -organisaties.¹⁰⁶

Leden van de LGBTQI+-gemeenschap die zich wel publiekelijk uitspreken en in de openbaarheid treden, bevinden zich in het buitenland, zoals bijvoorbeeld de belangengroep House of Guramayle.¹⁰⁷

3.2.2. Verenigingsleven

Ethiopië vormt een moeilijke context voor de werking van LGBTQI+-verenigingen. Artikel 69 van de Proclamatiewet voor goede doelen en verenigingen uit 2009 (Charities and Societies Proclamation Law nr. 621) verbiedt de registratie van elke groep die in strijd is met de "openbare moraal".¹⁰⁸

¹⁰⁰ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI+-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹⁰¹ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

¹⁰² Reuters, 10/08/2023, [url](#); USDOS, 23/04/2024, [url](#)

¹⁰³ Vertegenwoordigers van een Ethiopische mensenrechtenorganisatie, gesprek, Addis Abeba, 14/11/2023

¹⁰⁴ USDOS, 23/04/2024, [url](#)

¹⁰⁵ USDOS, 30/03/2021, [url](#)

¹⁰⁶ ILGA, s.d., [url](#)

¹⁰⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 11/2022, p. 83, [url](#); House of Guramayle, s.d., [url](#)

¹⁰⁸ ILGA, s.d., [url](#)

USDoS geeft in haar mensenrechtenrapport voor 2023 aan dat staatsactoren trachten te voorkomen dat LGBTQI+-personen samenkomen, zowel openbaar als privé.¹⁰⁹

Volgens journalist Noé Hochet-Bodin hebben kernleden van LGBTQI+-verenigingen codenamen. De organisaties hebben schuilplaatsen opgezet in Addis Abeba en via collectieve fondsen helpen ze leden die worden opgejaagd door de autoriteiten, hun omgeving of hun families om onder te duiken of het land te ontvluchten.¹¹⁰

Volgens een vertrouwelijke bron van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken bestaan er anno 2022 zes organisaties in Ethiopië die zich inzetten voor de belangen en rechten van de LGBTQI+-gemeenschap. Het rapport gaat niet verder in op deze organisaties en noemt geen namen. Maar deze organisaties hebben vaak geen eigen website, adres of bankrekening.¹¹¹

Tijdens een factfindingmissie in Ethiopië in november 2023 sprak Cedoca met twee LGBTQI+-organisaties. De ene organisatie is gestart als online informatieplatform en heeft de activiteiten sindsdien uitgebreid naar het aanbieden van gezondheidsdiensten (onder meer hiv-testen en -medicatie, alsook gratis zorg en doorverwijzing), maar doet ook aan monitoring.¹¹² De andere organisatie werkt eveneens rond gezondheid en preventie. Alle activiteiten beperken zich noodgedwongen tot online platforms. De vertegenwoordiger van de LGBT-organisatie legt uit waarom preventieve maatregelen zo belangrijk zijn:

“Our organization works around prevention [...] It is dangerous to be different. It could lead to beatings, being outed and even being arrested. [...] I cannot help anybody at the point where it goes wrong. So prevention is key.”¹¹³

De twee organisaties die Cedoca sprak zetten beiden in op internetveiligheid. Ze werken onder meer rond digitale maatregelen die men kan nemen om blootstelling te vermijden en organiseren trainingen rond online veiligheid en databescherming.¹¹⁴

Beide organisaties geven aan dat ze niet geregistreerd zijn in Ethiopië omdat dit gezien hun doelpubliek onmogelijk is.¹¹⁵ Ze wijzen er ook op dat tegenstanders van de gemeenschap eveneens vrouwenorganisaties in de gaten houden omdat deze gezien worden als potentiële bondgenoten van de LGBTQI+-gemeenschap.¹¹⁶

Nieuwe connecties worden enkel gelegd via het bestaande en gekende netwerk. Iemand moet met andere woorden geïntroduceerd worden om toegelaten te worden. Er bestaat immers een risico op valse contacten: personen die een date voorstellen om LGBTQI+-personen in de val te lokken en in elkaar te slaan, te beroven en deze feiten te filmen om ze achteraf op het net te plaatsen, voornamelijk op TikTok.¹¹⁷

Waar het Nederlands ambtsbericht van november 2022 het bestaan vermeldt van een paar horecagelegenheden waar leden van de LGBTQI+-gemeenschap elkaar ontmoeten, geven de

¹⁰⁹ USDOS, 23/04/2024, [url](#)

¹¹⁰ Le Monde (Hochet-Bodin N.), 29/09/2023, [url](#)

¹¹¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 11/2022, p. 83, [url](#)

¹¹² Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹¹³ Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹¹⁴ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹¹⁵ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023; Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹¹⁶ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹¹⁷ Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023; Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

bronnen waarmee Cedoca sprak in november 2023 aan dat er geen fysieke ontmoetingsplaatsen meer bestaan in de hoofdstad, en dat samenkomen enkel mogelijk is online.¹¹⁸

“I have the feeling not to move freely. You are at risk everywhere. Before July we could meet each other physically, in safe spaces for gatherings. Now we are shifting online. It is too dangerous to meet each other in public places. Until last July there were still physical safe spaces but those have been shifted to online spaces. We rented out private places for birthday parties for example. We had some limitations: like inviting people of the same age groups not to rise suspicion. We had two or three places where we could go to have parties or meet each other, but that is no longer the case.”¹¹⁹

Tijdens de campagne in augustus 2023 sluiten de autoriteiten ook horecazaken wanneer er een vermoeden bestond dat er “homoseksuele praktijken” werden toegestaan:

“After the announcement there was a proud statement about the shutdown of an inclusive place. Any hotel serving gay people could be shut down, also a place of feminist activity was shut down; They sealed it, and the manager and staff got arrested because of a potential link with the community. [...] Hotels are not allowed to rent rooms with double bed to same sexes.”¹²⁰

¹¹⁸ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023; Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 11/2022, p. 83, [url](#)

¹¹⁹ Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023

¹²⁰ Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap, gesprek, Addis Abeba

Samenvatting

LGBT-personen en -activisten worden geconfronteerd met haatspraak, arrestaties en detentie, bedreigingen, intimidatie en andere vormen van geweld. Bronnen geven aan dat de LGBT-gemeenschap in Ethiopië onder druk staat en verwijzen daarbij in het bijzonder naar de anti-LGBT-campagne in augustus 2023.

De regering en politieke actoren houden een dubbelzinnige houding aan tegenover de LGBT-gemeenschap. Zo uiten politieke actoren zich enerzijds negatief ten opzichte van de gemeenschap, maar ontkennen ze anderzijds het bestaan ervan. Overheidsfunctionarissen en andere publieke figuren hebben openlijk opgeroepen tot geweld tegen LGBTQIA+-personen.

Ethiopië is een zeer religieus land. De conservatieve en zeer invloedrijke orthodoxe kerk is volgens verschillende bronnen mede verantwoordelijk voor de brede afwijzing van de LGTB-gemeenschap door de samenleving in Ethiopië. In september 2019 richt een orthodoxe priester een vereniging op die actief campagne voert tegen de rechten van LGBT-personen.

Het Ethiopische Strafrecht uit 2004 stelt dat seksuele activiteiten tussen personen van hetzelfde geslacht strafbaar zijn. Er bestaat geen wetgeving die de discriminatie van de LGBTQ+-gemeenschap bestraft. Bronnen stellen dat de overheid geen actie onderneemt tegen plegers van geweld tegen seksuele minderheden. Het gebrek aan duidelijke gevallen van strafrechtelijke handhaving bezorgde Ethiopië de reputatie relatief veilig te zijn voor seksuele minderheden.

Een belangengroep geeft evenwel aan dat gerechtelijke dossiers niet toegankelijk zijn, zelfs niet voor onderzoekers met de nodige legitimatie. De meeste mensen uit de LGBTQ+-gemeenschap die incidenten meemaken, kiezen er volgens bronnen voor deze niet openbaar te maken. Dit uit angst voor stigmatisering en discriminatie. Vertegenwoordigers van twee LGBT-organisaties in Addis Abeba geven aan dat de wet bepaalt dat men op heterdaad betrapt moet worden, en dat er daarom in het geval van vermoedens vaak aanklachten verzonnen worden, zoals drugsbezit of verkrachting.

De algemene maatschappelijke houding ten opzichte van de LGBT-gemeenschap is sterk negatief. Ethiopiërs zijn doorgaans zeer religieus. Daardoor neemt het grootste deel van de bevolking de krachtige en uitgesproken oppositie van de kerk tegen de LGBTQI-gemeenschap over. Volgens USDoS is sprake van een hoge mate van maatschappelijke discriminatie tegen LGBT-personen, onder meer op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid en toegang tot gezondheidszorg.

Bronnen wijzen voorts op de rol van sociale media in de stijging van geweld tegen de LGBT-gemeenschap. Sociale media fungeren als platvormen waarop gebruikers haat en geweld delen. Tegelijkertijd zorgen sociale media voor een groeiende blootstelling aan fysiek geweld. Informatie over LGBTQI+-personen wordt verspreid en gaat vaak gepaard met oproepen tot geweld, wat een grote invloed heeft op de bewegingsvrijheid en de veiligheid van deze personen. Ook conversietherapieën zijn een van de vormen van geweld waaraan LGBTQ+-personen worden blootgesteld, zonder dat ze beroep kunnen doen op bescherming van de staat.

Er is een gebrek aan belangenbehartiging door ngo's en internationale organisaties. De LGBTQI+-gemeenschap in Ethiopië houdt een laag profiel aan. Niet alleen het sociale stigma maar ook de criminalisering van seksueel gedrag tussen personen van hetzelfde geslacht verhindert LGBT-personen open te zijn over hun seksuele geaardheid of genderidentiteit. Activisten binnen de gemeenschap maken melding van surveillance en vrezen voor hun veiligheid. Leden van de Ethiopische LGBT-gemeenschap die zich wel publiekelijk uitspreken, bevinden zich in het buitenland.

Er bestaan verschillende LGBT-organisaties in Ethiopië. De twee organisaties die Cedoca in november 2023 kon spreken, beperken hun activiteiten noodgedwongen tot online interactie. Ze

werken onder meer rond gezondheid, internetveiligheid en preventie. Er zijn anno 2023 geen fysieke ontmoetingsplaatsen in de hoofdstad.

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Ethiopische organisatie die werkt rond democratische rechten, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023, identiteit en contactgegevens niet meegedeeld om de veiligheid van deze bron te garanderen

Medewerker van een internationale organisatie, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023, identiteit en contactgegevens niet meegedeeld om de veiligheid van deze bron te garanderen

Medewerker van een westerse ambassade, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023, identiteit en contactgegevens niet meegedeeld om de veiligheid van deze bron te garanderen

Vertegenwoordiger van een LGBT-organisatie in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023, identiteit en contactgegevens niet meegedeeld om de veiligheid van deze bron te garanderen

Vertegenwoordigers van een Ethiopische mensenrechtenorganisatie, gesprek, Addis Abeba, 14/11/2023, identiteit en contactgegevens niet meegedeeld om de veiligheid van deze bron te garanderen

Vertegenwoordigers van een ondergrondse organisatie die zich inzet voor de LGBTQI-gemeenschap in Addis Abeba, gesprek, Addis Abeba, 17/11/2023, identiteit en contactgegevens niet meegedeeld om de veiligheid van deze bron te garanderen

Schriftelijke en audiovisuele bronnen

Addis Standard, *News Analysis: Ethiopia's online boom shadowed by rise in hate speech, new report labels threat as 'high and dangerous'*, 19/04/2024, <https://addisstandard.com/ethiopias-online-boom-shadowed-by-rise-in-hate-speech-new-report-labels-threat-as-high-and-dangerous/> [geraadpleegd op 29/05/2024]

Associated Press (AP), *LGBTQ+ people in Ethiopia blame attacks on their community on inciteful and lingering TikTok videos*, 11/08/2023, <https://apnews.com/article/ethiopia-tiktok-lgbtq-threats-attacks-f4ace0e1968d6bad46bb05710feac5cf> [geraadpleegd op 06/06/2023]

Borkena, *Ethiopia's religious council demands gov't withdrawal from Samoa agreement*, 09/02/2024, <https://borkena.com/2024/02/09/ethiopias-religious-council-demands-govt-withdrawal-from-samoa-agreement/> [geraadpleegd op 29/05/2024]

Borkena, *Parliament Set to Ratify 'Samoa Agreement' — Granting License to What Some Describe as 'Death'*, 16/01/2024, <https://borkena.com/2024/01/16/ethiopian-parliament-set-to-ratify-samoa-agreement-granting-license-to-what-some-describe-as-death/> [geraadpleegd op 29/05/2024]

Center for Advancement of Rights and Democracy (CARD) (Moges M.A.), *Post-2018 Media Landscape in Ethiopia: A Review*, 10/2022, <https://www.cardeth.org/wp-content/uploads/2023/01/CARD-Media-Landscape-in-Ethiopia.pdf> [geraadpleegd op 29/05/2024]

Cavaria, *Transpersonen*, 25/09/2020, <https://www.cavaria.be/transgender-personen> [geraadpleegd op 06/06/2023]

Deutsche Welle (DW), *LGBTQ+ Ethiopians flee in the face of sudden crackdown*, 18/08/2023, <https://www.dw.com/en/ethiopias-lgbtq-community-face-sudden-wave-of-persecution/a-66571195> [geraadpleegd op 06/06/2023]

Equaldex.com, *Ethiopia*, 10/09/2023, <https://www.equaldex.com/region/ethiopia> [geraadpleegd op 29/05/2024]

House of Guramayle, The Advocates for Human Rights, *Ethiopia Stakeholder Report for the United Nations Universal Periodic Review*, 08/04/2024, <https://www.theadvocatesforhumanrights.org/Res/TAHR%20HoG%20Ethiopia%20LGBTQ%20UPR%20FINAL2%202.pdf> [geraadpleegd op 29/05/2024]

House of Guramayle, *Our Story*, s.d., <https://houseofguramayle.org/our-story/> [geraadpleegd op 29/05/2024]

House of Guramayle, *Press Release On The Lgbtqia+ Situation In Ethiopia, 06 August 2023*, 07/08/2023, <https://houseofguramayle.org/news/press-release-on-the-lgbtqia-situation-in-ethiopia-06-august-2023/> [geraadpleegd op 06/06/2023]

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *Database Ethiopia*, s.d., <https://database.ilga.org/ethiopia-lgbti> [geraadpleegd op 08/03/2024]

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *Criminalisation of consensual same-sex sexual acts: Enforcement Overview*, 30/06/2023, <https://database.ilga.org/ethiopia-lgbti> [geraadpleegd op 08/03/2024]

Le Monde (Hochet-Bodin N.), *En Ethiopie, l'homophobie se déchaîne après une vidéo devenue virale sur les réseaux sociaux*, 29/09/2023, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2023/09/29/en-ethiopie-l-homophobie-se-dechaîne-après-une-vidéo-devenue-virale-sur-les-reseaux-sociaux_6191582_3212.html [geraadpleegd op 06/06/2023]

Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, *Algemeen Ambtsbericht Ethiopië 2022*, 11/2022, <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-33d1513a6467cf8f9fbfca2fcb3fa82d389f3aeb/pdf> [geraadpleegd op 08/03/2024]

Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, *Algemeen Ambtsbericht Ethiopië januari 2024*, 31/01/2024, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/01/31/algemeen-ambtsbericht-ethiopie-januari-2024> [geraadpleegd op 08/03/2024]

Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, *Algemeen Ambtsbericht Ethiopië 2022*, 11/2022, <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-33d1513a6467cf8f9fbfca2fcb3fa82d389f3aeb/pdf> [geraadpleegd op 08/03/2024]

Monitor, *Ethiopian church leaders push gay 'conversion therapy'*, 06/09/2019, <https://www.monitor.co.ug/uganda/news/world/ethiopian-church-leaders-push-gay-conversion-therapy--1846410> [geraadpleegd op 29/05/2024]

Moges M.A., *Digital media in Ethiopia at a glance*, 14/09/2022, <https://decodingdigitalmedia.org/2022/09/14/digital-media-in-ethiopia-at-a-glance/> [geraadpleegd op 29/05/2024]

Newsendip, *EU agreement causes controversy in Ethiopia as deemed "too pro-LGBT"*, 19/01/2024, <https://www.newsendip.com/eu-agreement-causes-controversy-in-ethiopia-as-deemed-too-pro-lgbt/> [geraadpleegd op 29/05/2024]

Reuters, *Ethiopia cracks down on gay sex in hotels, other venues*, 10/08/2023, <https://www.reuters.com/world/africa/ethiopia-cracks-down-gay-sex-hotels-other-venues-2023-08-10/> [geraadpleegd op 06/06/2023]

Southern and East African Research Collective on Health (SEARCH) (Mülluer A., Daskilewicz K.), *Are we doing alright? Realities of violence, mental health, and access to healthcare related to sexual orientation and gender identity and expression in Ethiopia: Research report based on a community-led study in nine countries*, 07/2019, <https://www.researchgate.net/publication/334681176> [geraadpleegd op 29/05/2024]

The Criminal Code of Ethiopia. Proclamation No. 414/2004, 09/05/2005, <https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/2005/en/63782>

The Guardian, *LGBT tour operator faces death threats over Ethiopia trip*, 06/06/2019, <https://www.theguardian.com/travel/2019/jun/06/lgbt-tour-operator-faces-death-threats-over-ethiopia-trip> [geraadpleegd op 29/05/2024]

The Reporter via Medium (navawodi), *An interview with Member "Teacher" Dereje Negash, founder of "We won't stay silent on Ethiopia, Save the generation from act of Sodomy"*, 05/08/2020, <https://navawodi.medium.com/an-interview-with-member-teacher-dereje-negash-founder-of-we-wont-stay-silent-on-ethiopia-983898ffaa92> [geraadpleegd op 29/05/2024]

The Seattle Times, *Ethiopian church-affiliated group urges action against gays*, 08/09/2019, <https://www.seattletimes.com/nation-world/nation/ethiopian-church-affiliated-group-urges-action-against-gays/> [geraadpleegd op 29/05/2024]

United Nations Office of the High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Richtlijnen inzake internationale bescherming nr. 9*, 23/10/2012, <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=602a62484> [geraadpleegd op 06/06/2023]

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Practices of so-called "conversion therapy". Report of the Independent Expert on protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity*, 01/05/2020, <https://digitallibrary.un.org/record/3870697?v=pdf> [geraadpleegd op 29/05/2024]

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Report of the International Commission of Human Rights Experts on Ethiopia. A/HRC/54/55*, 14/09/2023, https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/chreetiopia/A_HRC_54_55_AUV.pdf [geraadpleegd op 08/03/2024]

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *The acute risk of further atrocity crimes in Ethiopia: an Analysis. A/HRC/54/CRP.2*, 03/10/2023, <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/chreetiopia/A-HRC-54-CRP-2.pdf> [geraadpleegd op 06/06/2023]

United States Department of State (USDoS), *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Ethiopia*, 09/04/2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/ethiopia/> [geraadpleegd op 06/06/2023]

United States Department of State (USDoS), *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ethiopia*, 30/03/2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2048155.html> [geraadpleegd op 06/06/2023]

United States Department of State (USDoS), *2021 Country Reports on Human Rights Practices: Ethiopia*, 12/04/2022, https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/03/313615_ETHIOPIA-2021-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf [geraadpleegd op 08/03/2024]

United States Department of State (USDoS), *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Ethiopia*, 20/03/2023, <https://www.state.gov/reports/2022-country-reports-on-human-rights-practices/ethiopia> [geraadpleegd op 08/03/2024]

United States Department of State (USDoS), *2023 Country Reports on Human Rights Practices: Ethiopia*, 23/04/2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/ethiopia> [geraadpleegd op 08/03/2024]